

## Informatiebrief aan de raad

Zaaknummer: Z - 25/099071  
Datum: 07-05-2025  
Onderwerp: Dialoogsessie 8 april 2025, Opgroeien in een Kansrijke Omgeving  
Bijlage(n): -

Geachte Raad,

In de vergadering van de commissie Mens en Maatschappij van 16 april 2025 is toegezegd u te berichten over de dialoogsessie voor het programma Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO), die heeft plaatsgevonden op 8 april 2025.

Met deze brief informeert het college u over de stand van zaken van het programma OKO, de belangrijkste resultaten uit de gezondheidsmonitor jeugd en de uitkomsten van de dialoogsessie.

### Aanleiding

Per 1 januari 2024 heeft de gemeente Wassenaar zich gecommitteerd aan het programma OKO. Dit programma zet zich in om een gezonde, kansrijke omgeving te creëren, de mentale gezondheid te vergroten en middelengebruik te voorkomen onder jeugdigen tussen de leeftijd van 10 en 18 jaar, hierna aangeduid als jeugdigen. Met OKO werkt iedereen in de gemeente samen aan het vormen van deze positieve leefomgeving voor jeugdigen op de volgende plekken: thuis (gezin), op school, in de vriendenkring (peergroep) en in de vrije tijd. Dit zijn de vier domeinen die in OKO centraal staan.

OKO richt zich op jeugdigen. Dit programma is gebaseerd op het IJsslands Preventiemodel, vertaald naar de Nederlandse praktijk en wetenschappelijk bewezen. Inmiddels zijn er 55 gemeenten in Nederland die deelnemen.

Het programma bestaat uit een cyclus van 4 fasen. Elke twee jaren doorloopt de gemeente Wassenaar deze cyclus, die bestaat uit monitoring (1), dialoog (2), beleidsvorming (3) en uitvoering (4). Fase 1, monitoring, is afgerond. Onder leerlingen op het voortgezet onderwijs van klas 2 en 4, hierna aangeduid als jongeren, is een vragenlijst afgenomen over hun welzijn en hun gebruik van alcohol, drugs en tabak. De vragenlijst geeft ook informatie over beschermende en risicofactoren.

OKO richt zich op de belangrijkste factoren in de leefomgeving van jeugdigen die het risico op middelengebruik verkleinen (beschermende factoren) of het risico vergroten (risicofactoren). Deze

factoren zijn uit wetenschappelijk onderzoek naar voren gekomen. In elk van de vier domeinen gaan samenwerkingspartners met de factoren aan de slag. Ze versterken de beschermende factoren en pakken de risicofactoren aan.

De gezondheidsmonitor is afgenomen onder leerlingen van klas 2 en 4 op drie scholen voor voortgezet onderwijs: het Rijnlands Lyceum, het Adelbert College en de American School of The Hague. Momenteel bevinden wij ons in fase 2, waarbij een dialoogsessie is georganiseerd voor lokale partners en ouders om de resultaten te bespreken en speerpunten vast te stellen om met elkaar op in te zetten.

### **Resultaten gezondheidsmonitor, fase 1**

Hieronder worden de belangrijkste resultaten uit de gezondheidsmonitor weergegeven.

- Een groot deel van de jongeren ervaart een (zeer) goede gezondheid.
- De mentale gezondheid van meisjes is lager dan die van jongens, en meisjes ervaren meer stress.
- Bijna alle jongeren kunnen met hun problemen terecht bij iemand, meestal bij hun ouders of verzorgers.
- Een kwart van de jongeren heeft in de afgelopen vier weken een glas of meer gedronken, een vijfde heeft aan binge-drinken gedaan, en een zesde was dronken of aangeschoten.
- Jongens drinken meer alcohol en roken vaker sigaretten, terwijl meisjes meer vaperen.
- Een vijfde van de jongeren in leerjaar 4 heeft wiet of hasj gebruikt, ander drugsgebruik is lager.
- Een zesde van de jongeren loopt risico op problematisch gebruik van sociale media en een twintigste op problematisch gamen.
- Jongeren die te kennen geven dat hun ouders veel tijd met hen doorbrengen, ervaren minder psychische klachten en hebben een lager middelengebruik. Dit geldt ook voor jongeren van wie de ouders weten waar zij zijn en die duidelijke regels hebben. Dit zijn beschermende factoren.
- Een derde van de jongeren krijgt alcohol van hun ouders. Bijna de helft van de jongeren drinkt alcohol thuis. Ouders geven alcohol aan minderjarige jongeren (14-16 jaar).
- Jongeren gebruiken vaker middelen wanneer vrienden dat ook doen.
- Jongeren die vaker dan drie dagen per week later dan 22.00 uur niet thuis zijn, roken en/of vaperen meer en drinken vaker alcohol.
- Jongeren die 'chillen' zonder volwassenen, zoals op feestjes, hebben een hoger middelengebruik.
- Jongeren die zich veilig voelen op school, hebben een betere mentale gezondheid.
- Jongeren die worden gepest, hebben vaker last van psychische klachten en gevoelens van eenzaamheid.
- Meer sporten hangt samen met minder mentale gezondheidsproblemen en roken, maar met meer alcoholgebruik. Dit kan voortkomen uit de bekende derde helft en de associatie tussen sport en het nuttigen van alcohol.

## **Dialogosessie, fase 2**

In fase 2 is de dialoog aangegaan met ouders, lokale partners en beleid om de resultaten uit de monitor met elkaar te bespreken en gezamenlijk speerpunten te formuleren.

Op dinsdag 8 april 2025 kwamen 65 betrokkenen bijeen voor de dialogosessie OKO-Wassenaar. De deelnemers vertegenwoordigden een breed scala aan disciplines, onder wie ouders, lokale en regionale maatschappelijke partners (zoals IZA), de verslavingszorg, het primair en voortgezet onderwijs, de Schooladviesdienst (SAD), boa's, het Sociaal Team Wassenaar, mentale zorgverleners, jongerenwerkers, buurtsportcoaches, sport- en welzijnsverenigingen, GGD Haaglanden, vertegenwoordigers van het Trimbos-instituut, diverse beleidsmedewerkers uit het sociaal domein, strategen, evenals wethouder Ronald Zoutendijk en diverse raads- en commissieleden.

We hebben ons als netwerk verbonden aan het streven: **Opgroeien in een Kansrijke Omgeving** voor alle jongeren in Wassenaar. De sfeer tijdens de middag was positief en constructief, met veel betrokkenheid en gedeeld enthousiasme om samen het verschil te maken.

Door de resultaten uit de gezondheidsmonitor kregen we inzicht in hoe het gaat met jongeren in Wassenaar. Op basis van de resultaten en inbreng van de deelnemers zijn gezamenlijke speerpunten vastgesteld waarop de komende jaren in de gemeente actief zal worden ingezet. Hoewel de speerpunten nog iets aangescherpt en uitgewerkt zullen worden door het kernteam van OKO, kunnen we alvast delen dat deze onderwerpen en domeinen in de top 3 terecht zijn gekomen:

### **1. Gezin**

- Stimuleren van ouderbetrokkenheid: ouders ondersteunen elkaar in het aanpakken van alcoholgebruik onder jongeren.
- Vergroten van het bewustzijn van ouders over hun rol in het voorkomen van middelengebruik.

### **2. Vrije tijd**

- Sport- en cultuurclubs actief betrekken bij het tegengaan van alcoholgebruik onder jongeren.
- Bredere invulling van vrijetijdsbesteding, met aandacht voor talentontwikkeling en culturele activiteiten.

### **3. School**

- Creëren van een veilige en positieve leeromgeving, waarin het welbevinden van leerlingen en docenten centraal staat.
- Stimuleren van een open dialoog tussen leerlingen, docenten en ouders over wat een positieve en veilige schoolsfeer inhoudt.

## **Hoe verder?**

In de volgende fase, fase 3, wordt met betrokkenen bepaald welke interventies er nodig zijn om deze speerpunten vorm te geven.

Met vriendelijke groet,  
het college van burgemeester en wethouders,

drs. K.D. Handstede,  
gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,  
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.